

něna. Dle § 15 nařízení ze dne 15. září 1916, č. 306 ř. z., nevylučuje potrestání pro přestupky tohoto nařízení soudní stíhání pachatele tenkrát, spadá-li jeho jednání pod těžší ustanovení trestní, přikázané pravomoci soudů. Vychází-li se ze zjištění prvního soudu, vyvinul obžalovaný neúčinnou hospodářskou činnost tím, že se vsunul jako zbytečný člunek mezi soukromníky, hadry prodávající, a maloobchodníky, jimž sebrané hadry prodával, a že toto neprospěšné vsunutí se vycházelo z úmyslu zjištěného. Svou činností přispěl obžalovaný, poněvadž dle vlastního doznání pracoval se ziskem — přes to, že dle zjištění prvního soudu neprodával hadry za ceny patrně přemrštěné — jak ke zdražení zboží o neodůvodněný zisk překupnický, tak také ke zdržení oběhu předměty potřeby, prodávaje sebrané hadry, sám jsa maloobchodníkem, dalším maloobchodníkům, kdežto hospodářsky prospěšná činnost sběratelská by byla vyžadovala, by byl prodával oprávněným velkoobchodníkům. Jest tedy odsouzení obžalovaného pro řetězový obchod v zákoně odůvodněno.

Čís. 157.

Padělání peněz a cenných papírů. Polepování pravých bankovek rakousko-uherské banky poštovními známkami, by příjemce byl oklamán, zakládá zločin dle § 1 zákona ze dne 22. května 1919 č. 269 sb. z. a n., ač-li padělek byl způsobilým, někoho oklamati.

Nelze rozhodnouti dle § 288 č. 3 tr. ř. ve věci samé, byly-li okolnosti skutkové — byť jinak úplně — zjištěny soudem sborovým, ačkoliv příslušným ku projednání trestní věci dle podřadění její pod zákon soudem zrušovacím byl soud porotní (šestičlenný senát).

(Rozh. ze dne 11. března 1920, Kr I 527/19.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl po ústním líčení zmateční stížnosti státního zastupitelství v Chebu do rozsudku krajského jako nalézacího soudu v Chebu ze dne 26. srpna 1919, jímž obžalovaní Ludvík T. a Vilém K. uznáni byli vinnými přestupkem nedokonaného podvodu dle §§ 8, 197 a 461 tr. z., zrušil rozsudek jako zmatečný a vrátil věc soudu nalézacímu k novému projednání a rozhodnutí před soudem porotním pokud se týče výminečným senátem — mimo jiné z těchto

důvodů:

Zmateční stížnost státního zastupitelství uplatňuje důvod zmatečnosti dle č. 10 § 281 tr. ř., domáhajíc se toho, by obžalovaní, kteří byli uznáni vinnými jen přestupkem podvodu dle §§ 8, 197, 461 tr. z., byli odsouzeni pro zločin nedokonaného podvodu ve smyslu §§ 8, 197, 199 d) tr. z. Nelze sice přisvědčiti ve všem k vývodům stížnosti a zejména ne jejím právním závěrům. Než stížnost je potud oprávněna, že rozsudek skutku spočívá na mylném posouzení právním. Čin obžalovaným za vinu kladený záleží po stránce objektivní v podstatě v tom, že 50korunová bankovka rakousko-uherské banky byla opatřena novinovou poštovní známkou hně-

davé barvy a že jí pak bylo (bezvýsledně) použito jako peněz k placení. Obžaloba podřadila toto jednání obžalovaných pod ustanovení §§ 8, 197, 199 d) tr. z. v ten smysl, že obžalovaní dne 26. dubna 1919 v Karlových Varech vědomě spolupůsobíce jakožto spolupachatelé padělali veřejnou listinu tím, že Ludvík T. opatřil 50korunovou bankovku za účelem upotřebení jejího Vilémem K. novinovou známkou výplatní a Vilém K. tuto bankovku Josefině M. jakožto platidlo předložil v úmyslu, Josefinu M. uvést v omyl, jímž měla utrpěti na svém majetku škodu, a tím že předsevzali činy ke skutečnému vykonání podvodu vedoucí, že však k dovršení nedošlo jen pro překážku odjinud v to příšlou. Rozsudkem soudu nalézacího byli pak obžalovaní uznáni vinnými, že dne 26. dubna 1919 v Karlových Varech u vzájemné součinnosti v úmyslu, uvést listivým předstíráním a jednáním Josefinu M. v omyl, jímž měla utrpěti na svém majetku škodu 200 K nepřesahující, opatřili padesátikorunovou bankovku novinovou známkou poštovní a poslali s ní Rudolfa P. k Josefině M. nakoupit cigaret, a že tak předsevzali činy vedoucí ke skutečnému vykonání podvodu, při čemž k dovršení nedošlo jen nedostatečností a náhodou, čímž dopustili se prý přestupku nedokonaného podvodu dle §§ 8, 197, 461 tr. z. I ta, i ona subsumpce jednání obžalovaných je nesprávná.

Čin obžalovaných zakládá zločin dle § 1 zákona ze dne 22. května 1919 č. 269 sb. z. a n., ku kterémužto názoru dospěl zrušovací soud z týchž důvodů, jak uvedeny jsou v rozhodnutí č. 140 str. 197 a 198, kromě nichž budiž ještě uvedeno:

Poněvadž paděláním, napodobením, je každákoliv činnost, již po úmyslu pachatelovu má předmět, na nějž se činnost jeho vztahuje, nabýti vzhledu, budiť dojem předmětu, v tomto případě platidla pravého, to jest cestou zákonnou vzniklého, dlužno nalepení výplatní novinové známky na bankovku v úmyslu, by vyvoláno bylo zdání, že bankovka je okolkována a že je tedy platným platidlem, uznati za padělání platidla, jež bylo v republice čs. za platné prohlášeno. Padělání toto je trestno dle § 1 cit. zák., stalo-li se za tím účelem, by padělek byl udán za pravé platidlo. Tomu nevádí, že obžalovaní nepokusili se napodobiti bankovkový kolek vlastní prací, ani že poštovní známka, již použili, jako taková nebyla nepravá. Stačí, že spojením nekolikované bankovky a poštovní známky vytvořili vědomě předmět, který dle jejich úmyslu mohl a měl vyvolati dojem bankovky ve smyslu shora uvedených zákonných ustanovení kolkované a za zákonné platidlo uznané. Způsob, jímž vyvolání tohoto zdání, tedy padělání, napodobení uskutečněno, je pro pojem padělání lhostejný. Budiž tu poukázáno k tomu, že je nesporně paděláním kdysi častěji praktikované slepování bankovek a papírových peněz z užoučkových proužků vystříhaných z pravých takových papírů. Otázkou podřaditelnosti činu obžalovaných pod ustanovení zákona ze dne 22. května 1919, č. 269 respektive XI. hlavy I. dílu zákoníka trestního se soud nalézací sice zabýval, ale neprávem vyloučil jejich použitelnost s tím odůvodněním, že ustanovení obecného zákoníka trestního neobsahují trestního předpisu, pod který by bylo lze čin obžalovaných podřaditi a že v době jeho zákon nový nebyl ještě vydán. Čin obžalovaných bylo by zjevně subsumovati pod ustanovení § 106 tr. z., dle něhož se dopouští zločinu padělání veřejných papírů úvěrních, kdo takové papíry, platící za peníze, padělá, napodobí.

Čin obžalovaných byl by pak dle obecného zákoníka trestního jakožto skutečné zhotovení veřejného úvěrního papíru za peníze platícího způsobem jiným, nežli nástroji, dovolujícími rozmnožování těchto papírů, trestným dle druhé sazby § 108 těžkým žalářem od 10 do 20 let. Poněvadž však podle třetího odstavce § 1 zákona ze dne 22. května 1919, č. 269 sb. z. a n., byl-li padělek zhotoven jen způsobem, neumožňujícím rozmnožování, nastupuje trest těžkého žaláře od 5 do 10 let, je patrné, že zásada čl. IX. uvoz. zák. k zák. trest. dovoluje použití nového zákona o padělání peněz a cenných papírů na čin obžalovaných, třeba se stal před vydáním tohoto zákona. Po stránce subjektivní zjišťuje rozsudek, že obžalovaní dopustili se činu v úmyslu, by předstírali nastalé řádné okolkování bankovky a že jejich jednání bylo lstivé a mělo za účel oklamání Josefíny M. To jest též úmysl, stačící k § 106 zák. tr. a § 1 zákona ze dne 22. května 1919 č. 269 sb. z. a n., což vyplývá z nezrušeného § 325 tr. z. a z té úvahy, že v podstatě každé padělání peněz a cenných papírů je jednáním podvodným na úkor příjemce peněz nebo papíru, a jen proto uvedeno je v soustavě práva trestního za delikt samostatný, že vedle zmíněné své povahy je také zasažením do regálu státního, resp. do oběhu státem autorisovaných papírů úvěrních. Byť i tedy snad v každém jednotlivém případě nebylo lze předpokládati u falšovatele nebo napodobitele peněz úmyslu, zhotoviti padělek, způsobilý, udržeti se v oběhu jako platidlo a poškoditi stát na jeho právech výsostných, nýbrž začasté jen bližší mu úmysl, podvésti padělkem jeho příjemce, dlužno i v tom případě předpokládati skutkovou podstatu § 1 cit. zák., poněvadž pachatel snažil se svého cíle dojíti prostředkem, jehož použití samo o sobě zakládá skutkovou podstatu zločinu padělání peněz, v níž pak ač pro vyšší její trestnost mizí skutková podstata podvodu. Rozsudek zjišťuje dále, že svrchu zmíněného úmyslu obžalovaných by bývalo lze dosáhnouti, kdyby M-ová byla bývala méně pozorna nebo kdyby z jiných důvodů bylo jí bývalo zabráněno použití náležité pozornosti. Tím je vysloveno, že prostředek obžalovanými ku padělání 50korunové bankovky použitý nebyl prostředkem absolutně nezpůsobilým, že jen bdělostí Josefíny M. nedošlo k jejímu oklamání. Okolnosti této dlužno dbáti proto, že na rozdíl od zrušeného § 106 tr. z. § 1 nového zákona o padělání peněz neustanovuje, že padělání je trestno bez ohledu, zda padělek je způsobilý někoho oklamati čili nic, takže v tom směru platí pravidla všeobecná. Jakožto padělání byl však čin obžalovaných dovršen vzhledem ku znění § 1 cit. zák., dle něhož se dopouští zločinu, kdo padělá peníze, by je udal za pravé, jakmile obžalovaní vedeni tímto úmyslem dokončili činnost, kterou pokládali za nutnou k napodobení pravé okolkované padesátikorunové bankovky, neustavše v ní ani pro překážku odjinud v to příšlou, ani pro náhodu, ani pro neschopnost jí dokončiti. Dle řečeného byly by tu veškeré podmínky pro použití § 288, č. 3 tr. ř. a odsouzení obžalovaných pro zločin dle § 1 zákona ze dne 22. května 1919, č. 269 sb. z. a n. Než dle čl. II. tohoto zákona a čl. VI. B. 6 uvoz. zák. k řádu trestnímu je příslušným soud porotní, jde-li o zločin dle cit. zákona a navrhuje-li veřejný žalobce již v obžalovacím spise trest vyšší pěti let. Podmínky této tu sice není, leč jen proto, že státní zástupce nevycházeje ze správného právního stanoviska, jež by odůvodňovalo použití základní zákonné sazby těžkého žaláře od pěti do deseti let (§ 1 posl. případ třetího od-

stavce), podal obžalobu pro zločin podvodu ve smyslu §§ 8, 197, 199 d) tr. z., náležející k jurisdikci nalézacího sboru soudního. Dlužno tudíž vycházeti z předpokladu příslušnosti soudu porotního, resp. po dobu suspense soudů těch výmínečného senátu šestičlenného pro rozhodování o vinně obžalovaných. Jakkoliv tedy formálně zjištěny jsou nalézacím soudem veškeré okolnosti skutkové, jež se s hlediska právního názoru zrušovacího soudu jeví býti rozhodnými, a jakkoliv zrušovací soud v takovýchto případech má dle § 288, č. 3 tr. ř. rozhodnouti ihned ve věci samé, nelze tohoto předpisu použití v případě daném, poněvadž § 288, č. 3 tr. ř. právě předpokládá, že jsou zde skutková zjištění, jež učinil nalézací soud v mezích své zákonné působnosti, soud nalézací však, jak z ustanovení §§ 13, č. 1, 261, 262, 263 tr. ř. jasně na jevo vychází, skutkové podstaty činu trestného, vyhrazeného působnosti soudu porotního, zjistiti vůbec není povolán. Stejně nemůže přicházeti v úvahu předpis § 350, odst. 1 tr. ř., poněvadž podmínkou přímého rozhodnutí zrušovacího soudu ve věci samé jest zde, že výrok porotců obsahuje zjištění skutkových okolností, takového zjištění však v daném případě není. Že by v případě posléz uvedeném zjištění obsažená ve výroku porotců bez dalšího připouštěla zařazení pod skutkovou podstatu činů trestných nenáležeících k působnosti soudů porotních, o tom ovšem pochybovati nelze. Název však, že by na základě zjištění nalézacího soudu mohl zrušovací soud uznati někoho vinným deliktem, spadajícím do oboru příslušnosti soudů porotních, nenalézá nikde v ustanoveních trestního řádu přímé opory a také z nich nemůže býti nepřímou vyvozován, ježto přičí se tendenci zákona jasně vyjádřené ve shora již citovaných ustanoveních §§ 13 č. 1, 261, 262, 263 tr. ř. Následkem toho dlužno za to míti, že skutečnosti, na jejichž podkladě zrušovací soud mohl by ve věci samé rozhodnouti, zákonným způsobem zjištěny nebyly, a nezbývá tudíž nic jiného, než přikázati věc nyní soudu porotnímu, po případě výmínečnému senátu.

Čís. 158.

Jde o odnětí věci »cizí« ve smyslu § 171 tr. z., odňal-li dědic věc z pozůstalosti, na jejíž určitý díl mu příslušel dědický nárok.

Podílnictví na krádeži možno i při krádeži dle §§ 189, 463 tr. z.

Poměr mezi zločinem dle §§ 185, 186 a) tr. z. a přestupkem dle § 477 tr. z.

(Rozh. ze dne 11. března 1920, Kr I 532/19.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnost obžalované Klary R. do rozsudku krajského jako nalézacího soudu v Chebu ze dne 28. srpna 1919, jímž uznána byla vinnou zločinem podílnictví na krádeži dle §§ 185, 186 a) tr. z., z těchto

důvodů:

Zmateční stížnost uplatňuje důvody zmatečnosti dle č. 9 a) a 10 § 281 tr. ř. Prvý z nich proto, že prý neprávem bylo předpokládáno, že